

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет біології, географії та екології
Кафедра біології людини та імунології

ЕТНОПЕДАГОГІЧНА СКЛАДОВА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

Кваліфікаційна робота
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 4 курсу 05-412
групи
Спеціальності 014 Середня освіта,
Спеціалізації 014.05 Біологія та здоров'я
людини
Освітньо-професійної програми
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Травянко Вікторія Андріївна

Керівниця к.пед.н., доц. Блах В.С.

Рецензентка к.пед.н., доц. Воропай Н.А.

Херсон - Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕТНОПЕДАГОГІКИ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ.....	5
1.1. Народна педагогіка (етнопедагогіка) в системі педагогічного знання.....	5
1.2. Виховний потенціал етнопедагогіки українського народу в сімейному вихованні.....	10
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ, МЕТОДАМИ, ФОРМАМИ ЕТНОПЕДАГОГІКИ.....	14
2.1. Виховання дітей в сім'ї у звичаях, традиціях, віруваннях українського народу.....	14
2.2. Сучасні технології сімейного виховання на засадах української народної педагогіки.....	23
2.3. Сім'я і школа у реалізації завдань сучасної освітньої парадигми.....	30
ВИСНОВКИ.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	41
ДОДАТКИ.....	46

ВСТУП

Актуальність дослідження. В сучасному світі, де зберігається багатство культурних традицій різних народів, етнопедагогічні принципи набувають особливої ваги. Сімейне виховання, що є основою дитинства, має надзвичайно велике значення для формування національної свідомості, культури та менталітету майбутнього покоління.

Актуальність роботи полягає у дослідженні етнопедагогічної складової сімейного виховання, її впливу на формування національної свідомості та менталітету у дітей.

Сім'я є найважливішою основою суспільства, яка відіграє ключову роль у формуванні та розвитку особистості. Однією зі складових цього процесу є етнопедагогічна діяльність сім'ї, яка передбачає використання національно-культурних цінностей, традицій, звичаїв та обрядів в процесі виховання дітей.

Реалізація етнопедагогічної складової в сімейному вихованні є актуальною проблемою сьогодення, оскільки вона сприяє збереженню і розвитку культурного спадщини народу та формуванню в учнів національної свідомості та гідності.

Саме в родині закладаються основи морального світу дитини, формуються норми поведінки, розкриваються внутрішній світ та індивідуальні якості особистості. Відносини у сім'ї впливають не тільки на формування особистості, але і сприяють самоствердженню людини, протягом усього життя стимулюють її соціальну, творчу активність, розкривають індивідуальність.

Проблему етнопедагогічної складової в сімейному вихованні проаналізовано в наукових доробках О. Бабаєвої, І.Бабій, В. Сухомлинського, Є. Сявавко, О. Семенов, В. Титаренко, Д. Тхоржевського, М. Чепіль та багатьох інших.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні, визначенні провідних аспектів етнопедагогіки та дослідженні її складової в сімейному вихованні.

Згідно з метою дослідження було визначено такі **завдання**:

1. З'ясувати місце народної педагогіки (етнопедагогіки) в системі педагогічного знання.
2. Дослідити виховний потенціал етнопедагогіки українського народу в сімейному вихованні.
3. Проаналізувати виховання дітей в сім'ї у звичаях, традиціях, віруваннях українського народу.
4. Дослідити сучасні технології сімейного виховання на засадах української народної педагогіки.
5. З'ясувати основні напрями спільної діяльності сім'ї та школи у реалізації завдань сучасної освітньої парадигми.

Об'єкт дослідження – навчальний процес загальноосвітніх навчальних закладів.

Предмет дослідження – особливості етнопедагогічної складової у сімейному вихованні.

Методи дослідження. Для розв'язування поставлених завдань використано такі методи наукового дослідження: теоретичний аналіз психолого-педагогічних та спеціальних літературних джерел з метою визначення стану досліджуваної проблеми; зіставлення - для порівняння поглядів науковців на досліджувану проблему; синтез, порівняння, узагальнення, конкретизація, спостереження.

Практичне значення дослідження. Розгляд відповідної наукової проблеми дає можливість ґрунтовніше й повніше розглянути особливості застосування етнопедагогічної складової у сімейному вихованні.

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, двох розділів та підрозділів до них, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕТНОПЕДАГОГІКИ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

1.1. Народна педагогіка (етнопедагогіка) в системі педагогічного знання

Народна педагогіка, також відома як етнопедагогіка, - це галузь наукових знань, яка вивчає традиції народної освіти, педагогічні погляди та методи народів світу. Вона досліджує особливості виховання, навчання та соціалізації дітей в народному середовищі, враховуючи національні особливості кожної культури та її менталітету.

Визначено, що народна педагогіка в Україні є однією з найбільш важливих складових національної культури та традицій. Вона зародилась давно і сформувалась на основі народної мудрості, досвіду та знань, які передавалися з покоління в покоління. Українська народна педагогіка базується на глибоких етнічних, культурних та релігійних традиціях, в яких були закладені основи гармонійного розвитку людини від народження до старості [6, с.84].

Проаналізовано, що саме народна педагогіка відрізняється своєю спрямованістю на формування в людині духовних цінностей, національної свідомості, віри в Бога та морально-етичних норм, що визначають гідність людини та її ставлення до світу. Вона орієнтована на індивідуальний підхід до кожної людини, враховуючи її потреби та можливості.

Народна педагогіка в Україні впродовж століть передавалася від старших до молодших, які набували знання та досвід у процесі повсякденного життя, роботи на землі та виробництві. Одним із важливих засобів передачі педагогіки були народні прислів'я, приказки, пісні та казки, які містили в собі глибокі народні мудрості та знання. Сьогодні народна педагогіка займає важливе місце в системі національної освіти України. Вона використовується

як додатковий засіб формування громадянської свідомості, етичних та моральних цінностей у дітей та молоді.

Народна педагогіка розглядає педагогічний досвід народів, що передається з покоління в покоління, та використовує його для створення освітніх програм та методик. Вона вивчає народні традиції, звичаї та цінності, інтерпретує їх в контексті сучасної освіти та використовує для формування особистості дитини в національному дусі.

Доцільно зазначити, що основна мета народної педагогіки - збереження культурного різноманіття народів світу та формування патріотичного виховання дітей на основі національних традицій та цінностей. Вона відіграє важливу роль в розвитку багатокультурного суспільства та забезпеченні культурної різноманітності [3, с.55].

В умовах сучасності саме народна педагогіка є складовою частиною системи педагогічного знання, що доповнює та розширює загальні педагогічні знання та методики. Вона створює умови для інтеграції національної культури та традицій у процесі виховання та навчання дітей, підвищення ефективності педагогічної діяльності в національному контексті.

Основна особливість етнопедагогіки полягає у тому, що ця галузь педагогіки вивчає вплив етнічної культури на процеси навчання та виховання.

До особливостей етнопедагогіки варто віднести:

1. Акцент на культурно-етнічних особливостях учнів: етнопедагогіка враховує культурно-етнічний контекст, у якому знаходиться учень, і допомагає зрозуміти його індивідуальність, визначити специфіку його менталітету та національної ідентичності.
2. Використання традиційних форм і методів навчання та виховання: етнопедагогіка спирається на традиційні форми і методи навчання та виховання, що використовуються в народі, зокрема, народні ігри, пісні, танці, приказки, легенди, казки.
3. Врахування соціокультурного контексту: етнопедагогіка досліджує соціокультурний контекст, у якому знаходяться учні, їх сім'ї та школа, і

розробляє методи, спрямовані на адаптацію педагогічного процесу до цього контексту.

4. Підвищення етнокультурної свідомості: етнопедагогіка сприяє формуванню у дітей та молоді етнокультурної свідомості, розумінню значення своєї культурної спадщини та поваги до культур інших народів.
5. Увага до інтеркультурної взаємодії: етнопедагогіка покликана допомогти учням зрозуміти й прийняти різноманітність культур інших народів, виховувати в них уміння взаємодіяти з представниками інших етносів на основі поваги до культурної спадщини [9, с.50-51].

Етнопедагогіка має певну структуру, яка складається з наступних компонентів.

1. Народне дитинознавство, головним завданням якого є вивчення дитини, зокрема особливостей її фізичного розвитку.

2. Народна дидактика, метою якої є розкриття змісту народних повчань, настанов, роз'яснень. Народна дидактика допомагає дитині, молодій людині краще пізнати світ, природу, довкілля, знайомить з особливостями соціального середовища, надбаннями свого народу.

3. Педагогічна деонтологія, сутністю якої є вивчення обов'язкового дотримання та виконання встановлених в соціумі правил поведінки, які протягом багатьох століть вироблені певним народом, соціальною спільнотою, в якій знаходиться дитина та доросла людина.

4. Родинна педагогіка (фамілістика) головною ідеєю має надання допомоги батькам у вихованні дітей. В умовах сьогодення родинна педагогіка набирає особливої ваги. Спроби деяких соціальних інститутів обмежити роль батьків у сфері виховання і перенести цю важливу функцію на державні заклади освіти не принесли значних очікуваних результатів. Головним соціальним інститутом у сучасній виховній системі як історично, так і природно покликана бути родина. Родинна педагогіка сприяє формуванню культу Матері, Батька, культу Сім'ї та Роду.

К. Ушинський вбачав головне завдання народної педагогіки у засвоєнні молоддю різних видів культури та найперше – культури праці, яку вважав необхідною передумовою фізичного, морального та розумового розвитку людини, основою особистого щастя. [43].

Прогресивні педагогічні погляди українського народу вплинули на його ідеї, які пропагували виховувати у дітей і молоді відданість Вітчизні, глибоку любов і повагу до матері, батька, членів родини, до старших, а також чуйності до людей праці, старанності в роботі, готовності прийти на допомогу, бережливого ставлення до природи та її багатств.

Сучасні проблеми етнопедагогіки в системі педагогічного знання включають наступне:

1. Недостатня увага до етнокультурних особливостей учнів в загальній системі навчання. У школах іноді відсутня системна робота з формування позитивного ставлення до різних культур та традицій учнів.
2. Відсутність належної підготовки вчителів для роботи з етнічно різними групами учнів. Вчителям часто не вистачає знань і навичок, які дозволяли б їм працювати з учнями, які мають різний культурний та мовний досвід.
3. Недостатня кількість джерел та літератури з етнопедагогіки. У більшості шкіл відсутня належна база знань з етнопедагогіки, і вчителі не мають змоги знайти необхідну літературу та матеріали для використання в навчальному процесі.
4. Відсутність належних методик та підходів до роботи з етнічно різними групами учнів. У більшості шкіл вчителям не відомі ефективні методи та підходи до роботи з учнями, які мають різний культурний та мовний досвід.
5. Недостатня увага до вивчення національної культури та історії в загальній системі навчання. Багато шкіл не мають відповідних предметів для вивчення історії та культури національних меншин, що знижує

рівень усвідомлення важливості різноманітності та культурної спадщини серед учнів [14].

Досліджено, що удосконалення етнопедагогіки є важливою складовою в системі педагогічного знання, оскільки це дозволяє зберегти і передати цінності та традиції національної культури молодшому поколінню. Особливо важливо удосконалювати етнопедагогіку в сучасних умовах, коли діти стикаються зі значними викликами і проблемами в своєму соціальному середовищі.

Одним зі способів удосконалення етнопедагогіки є впровадження інноваційних технологій в навчальному процесі. Наприклад, використання інтерактивних методів, відео- та аудіоматеріалів, ігрових технологій та інших засобів може значно покращити ефективність навчання та збереження національної культури.

Також важливим елементом удосконалення етнопедагогіки є збільшення уваги до розвитку міжкультурної компетентності вихователів та вчителів. Це дозволить їм більш ефективно співпрацювати з учнями з різних культур та забезпечити адекватну реакцію на їх потреби та особливості.

І.А Зязюн - український педагог, який присвятив своє життя вивченню та популяризації етнопедагогіки українського народу. Він заснував першу в Україні школу етнопедагогіки, а також створив методiku вивчення народної творчості як засобу виховання.

Я. Корчак - польський педагог, який досліджував вплив культурних традицій та національної ідентичності на виховання дітей. Він прагнув залучити дітей до польської культури та традицій, що допомагало їм зберігати свою національну ідентичність та виховувати патріотизм.

Таким чином, етнопедагогіка, як один з напрямів суспільної культури, виконує функції суспільного життя, серед яких індивідуалізація, гуманізація, соціалізація підростаючого покоління.

За останній час можна спостерігати як розвивається наукова педагогіка. Етнопедагогіка це застаріла наука, яка напевне вже і не відродиться.[14].

Отже, удосконалення етнопедагогіки є необхідним у сучасних умовах, коли ми стикаємося зі складними викликами культурної та соціальної інтеграції. Тільки забезпечуючи ефективну роботу з етнопедагогікою, можна зберегти і передати національні цінності молодшому поколінню та сприяти їх адаптації до сучасних умов життя.

1.2. Виховний потенціал етнопедагогіки українського народу в сімейному вихованні

Етнопедагогіка українського народу є багатоманітною і динамічною галуззю педагогічної науки, яка базується на глибоких знаннях про традиції, культуру та менталітет українського народу. Виховний потенціал етнопедагогіки у сімейному вихованні полягає у вмінні передавати наступним поколінням цінності, звичаї, традиції та моральні принципи українського народу.

Сімейне виховання в Україні завжди було засноване на традиціях, релігії та національній культурі, що формувало особистісність дитини, її світогляд та моральні якості.

Варто підкреслити те, що саме сімейне виховання в Україні є важливою складовою процесу соціалізації дитини. Від сімейного виховання залежить формування моральних, етичних, культурних та інтелектуальних здібностей дитини.

В Україні сімейне виховання має глибокі корені і традиції, які передаються від наших пращурів. Українська сім'я має свої особливості та цінності, які відображаються в вихованні дітей. В Україні вважається, що родина - це основна клітина суспільства, яка має найбільший вплив на формування особистості дитини.

Традиційно українське сімейне виховання ґрунтується на повазі до старших, любові та увазі до дітей, терпимості, справедливості та інших моральних цінностях. Проте сьогодні в Україні виникають нові виклики і

проблеми в сімейному вихованні, зокрема зростає кількість розлучень та одиноких матерів, змінюються соціальні та економічні умови життя, що може впливати на якість виховання дітей [11, с.70-71].

Досліджено, що традиційне українське сімейне виховання має довгу історію та глибокі корені, що пов'язані з українською культурою та національними цінностями. Українська сім'я завжди була центром національної самосвідомості та виховання майбутніх поколінь, передавання традицій та культурних цінностей.

Основою традиційного українського сімейного виховання є духовність, дотримання традицій та звичаїв, повага до старших, родинних зв'язків та сімейних цінностей. У сім'ї відбувається передача знань про національну історію, культуру, мову та традиції, а також виховання моральних та етичних принципів.

У традиційній українській сім'ї батьки відіграють ключову роль у вихованні дітей. Вони є прикладом для нащадків, вчать їх моральних цінностей, відповідальності та працелюбності. Також батьки відводять значну увагу формуванню патріотичних почуттів та національної самосвідомості у дітей.

Невід'ємною частиною традиційного українського сімейного виховання є обряди та обрядові дії, які передаються з покоління в покоління. Це можуть бути святкування різних свят, виконання різних обрядів та традиційних звичаїв, які сприяють збереженню української культури та національної ідентичності.

Тому важливо розвивати ефективні педагогічні підходи та програми сімейного виховання, які б враховували сучасні реалії та відповідали потребам дітей та їх родин.

Відповідно до цього, встановлено, що етнопедагогіка в сімейному вихованні дозволяє зберегти та розвивати ці традиції, передаючи їх з покоління в покоління. Завдяки етнопедагогічному підходу до сімейного виховання формується національна гідність та самосвідомість дитини, яка

використовує ці знання та навички на користь свого народу та держави в загальному [18, с.63].

Дослідження виховного потенціалу етнопедагогіки українського народу в сімейному вихованні здійснювали такі науковці як В. Сухомлинський, І. Зязюн, О. Журавлева, І. Ковальчук, В. Мисик, Л. Літовченко та інші. Вони зазначають, що українська етнопедагогіка має великий виховний потенціал, оскільки базується на глибокому знанні і розумінні традицій і звичаїв свого народу, на пізнанні його історії, культури, мови та релігії.

Зокрема, В. Сухомлинський підкреслював, що українська етнопедагогіка вважає сім'ю основою виховання молодого покоління, а тому дбайливе ставлення до сімейного виховання є важливим елементом формування моральних та етичних цінностей у дітей. [2]

О. Журавлева та І. Ковальчук зазначають, що виховний потенціал етнопедагогіки полягає у вмінні передавати знання про традиції, звичаї та цінності українського народу, розвивати патріотизм, національну самосвідомість та любов до Батьківщини.

Також дослідники зазначають, що виховний потенціал етнопедагогіки полягає в її інтегративності, оскільки вона поєднує у собі елементи культурології, історії, мовознавства та психології, що дозволяє створювати комплексні програми сімейного виховання, спрямовані на формування національної гідності та менталітету у дітей.

Досліджено, що етнопедагогіка розвиває у дітей почуття національної гордості, формує в них моральні цінності, традиції та звичаї, розвиває етичні та моральні якості особистості.

Таким чином, виховний потенціал етнопедагогіки українського народу у сімейному вихованні є надзвичайно важливим для формування гармонійної особистості дитини, що має національну самосвідомість та гідність.

Етнопедагогіка – це галузь педагогіки, яка вивчає виховний потенціал національної культури та традицій, що передаються від покоління до покоління. Виховний потенціал етнопедагогіки полягає в тому, що

національні традиції, звичаї та цінності відіграють важливу роль у вихованні особистості, формуванні її менталітету та світогляду [2, с.18].

В Україні існують багаті традиції сімейного виховання, які передаються від покоління до покоління, і є важливою складовою виховного потенціалу етнопедагогіки. Один із важливих аспектів виховного потенціалу етнопедагогіки – це формування національної гідності. Вона передбачає виховання у дітей поваги до власного народу, до його традицій та культури. Це допомагає зберегти національну ідентичність та формувати національну свідомість. Інший важливий аспект виховного потенціалу етнопедагогіки – це формування менталітету.

Менталітет включає в себе набір стереотипів мислення та поведінки, які передаються від покоління до покоління. Він формується під впливом культурних, соціальних та історичних факторів. Етнопедагогіка сприяє формуванню національного менталітету, який включає в себе національні традиції, звичаї та цінності.

Отже, виховний потенціал етнопедагогіки включає в себе формування національної гідності та менталітету, що робить її важливою складовою сімейного виховання в загальному.

РОЗДІЛ 2.

ПРАКТИКА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ, МЕТОДАМИ, ФОРМАМИ ЕТНОПЕДАГОГІКИ

2.1. Виховання дітей в сім'ї у звичаях, традиціях, віруваннях українського народу

Виховання дітей у сім'ї є важливою складовою культурою та традицій українського народу. В українській культурі виховання має глибокі корені, які сягають давніх часів.

Варто встановити, що традиційно українські батьки виховують своїх дітей відповідно до звичаїв та традицій, які перейшли з покоління в покоління. Однією з найважливіших цінностей в українській культурі є сім'я. Українці вірять, що сім'я є основою суспільства, і що вона повинна бути сильною та дружною. Батьки навчають своїх дітей любові до родини, поваги до старших, терпіння, відповідальності та інших важливих цінностей. Українські традиції та звичаї також слідує важливу роль у вихованні дітей.

Наприклад, святкування Великодня та Різдва, яке є найбільшими релігійними святами, передається з покоління в покоління. Українці вважають, що ці свята мають глибоке духовне значення та повинні бути святкуванням з родиною та близькими. Український народ також має багату історію та культуру, яка передається через народні казки, пісні та інші традиції [23].

Виявлено, що батьки навчають своїх дітей поважати та цінувати свою культуру та історію. Навчання релігії також є важливим складовим вихованням в українській культурі. Українці віддають перевагу православній церкві.

Особливості виховання дітей в українській сім'ї відображають культурні та історичні особливості народу.

Можна описати деякі особливості виховання дітей в українській сім'ї в умовах сучасності:

1. Роль батьків. В українській культурі батьки беруть дуже важливу роль у вихованні дітей. Вони вважаються авторитетом та прикладом для своїх дітей. Батьки повинні навчати своїх дітей працелюбності, доброти, терпимості та інших цінностей.
2. Роль старших. В українській культурі старші особи завжди мають особливе місце. Це обумовлено тим, що вони підтримують повагу та шану від молодших, і повинні надавати підтримку та поради молодшому поколінню.
3. Релігійність. Український народ є досить релігійним, і це відображається у вихованні дітей. Батьки навчають своїх дітей релігійним традиціям, вчитися бути добрими людьми та дотримуватися моральних принципів, які передбачені їх віруванням.
4. Культурні традиції. Наша культура дуже цінна на історію та звичаї нашого народу. Батьки повинні навчати своїх дітей поважати та цінувати свою культуру, традиції та історію.
5. Сімейні цінності. Сім'я в українській культурі виступає надзвичайно важливим. Батьки навчають своїх дітей поважати та любити своїх батьків [20, с.88].

Українська культура має багаті традиції, які переходять з покоління в покоління і прогресують важливу роль у вихованні дітей в українській сім'ї. Ось деякі традиції, які мають вплив на виховання дітей в українській культурі:

1. Свята. Українські свята мають глибокий духовний зміст та символіку, яка передається з покоління в покоління. Святкування свят, таких як Великдень, Різдво, Івана Купала, Святого Миколая, День Святого Валентина та багато інших, допомагають сформувати родинні традиції та спільні знання у дітей про свою культуру.

2. Обряди. Українські обряди мають також важливу роль у вихованні дітей. Обряди, такі як весілля, хрестини та інші, допомагають передавати родинні традиції, історію та культуру.
3. Кулінарні традиції. Українська кухня має свої особливості, які також передаються з покоління в покоління. Діти українських сімей навчаються готувати страви, які є типовими для української кухні, такі як борщ, вареники, пампушки, ковбаси та багато інших.
4. Народні звичаї. Українські народні звичаї теж мають важливу роль у вихованні дітей. Наприклад, діти вчаться співати народні пісні, танцювати українські танці, грати на народних інструментах та багато іншого.

Виховання дітей відповідно до вірувань українського народу відіграє важливу роль у формуванні їх особистості в загальному. Український народ має свої релігійні традиції та вірування, які передаються з покоління в покоління.

Варто визначити деякі з основних вірувань та їх ролі у вихованні дітей в українській сім'ї:

1. Повага до Божественного. Українці вірять в Бога та мають повагу до Нього. Виховання дітей у релігійних традиціях допомагає їм розвивати духовність та моральні цінності, такі як доброта, милосердя, терпимість та відповідальність.
2. Сімейні цінності. Українці віддають перевагу сімейним цінностям, таким як повага до старших, допомога батькам та прихильність до сімейних традицій. Ці цінності передають дітям українських сімей, щоб допомогти їм розвиватися як відповідальні, добрі та турботливі люди.
3. Релігійні обряди та свята. Українці мають свої релігійні свята та обряди, які перейшли з покоління в покоління в цілому. Участь в цих святах та обрядах дітям вирішити розвивати віру та релігійні традиції.

4. Навчання терпимості та відкритості до інших культур. Українці вважають, що треба поважати інші культури та традиції в загальному [23].

Українські педагоги відзначають важливість виховання дітей у сім'ї згідно зі звичаями, традиціями та віруваннями українського народу. Варто виділити деяких з них.

І. Зязюн, український педагог та філософ, наголошує на важливості виховання дітей в українській сім'ї згідно зі звичаями та традиціями українського народу для формування національної свідомості та самосвідомості. Він стверджує, що знання власної культури та історії всі діти будуть свідомими своєї ідентичності та формуватимуть певні цінності.

О. Жерноклій, український педагог та методист, відзначає важливість виховання дітей відповідно до вірувань українського народу. Вона вважає, що це допоможе сформувати духовну складову особистості дитини та сприяти розвитку релігійної культури та толерантності.

І. Бубнів, український педагог та науковець, вважає, що виховання дітей у сім'ї у звичаях та традиціях українського народу намагаються формувати у дітей почуття національної самосвідомості та національної ідентичності. Вона стверджує, що знання українських традицій та звичаїв діти розуміють свій національний характер та формують певні цінності.

Н. Мельничук, український педагог та науковець, наголошує на важливості виховання дітей відповідно до вірувань українського народу. Вона стверджує, що виховання дітей у релігійних традиціях та святах розвиває духовність, моральні та етичні цінності, та виховує у дітей повагу до Божественного та ближнього.

І. Журба, український педагог та методист, закликає батьків виховувати дітей відповідно до українських традицій та звичаїв, щоб це сприяти формуванню у дітей почуття національної гідності та патріотизму. Вона також відзначає важливість передачі дітям знань про українську історію та культуру [3].

Хоча виховання дітей у сім'ї згідно зі звичаями, традиціями та віруваннями українського народу має багато переваг, воно також може зіштовхнутися з деякими проблемами, зокрема:

1. Різні погляди батьків. У багатьох інших країнах можуть мати різні погляди на виховання дітей відповідно до традицій та звичаїв українського народу. Це може призвести до конфліктів та невпевненості у вихованні дітей.
2. Віддаленість від традицій та звичаїв. У деяких випадках, зокрема в міських середовищах, діти можуть бути віддалені від традицій та звичаїв українського народу, що може забезпечити виховання у відповідності з ними складнішим.
3. Вплив зовнішнього середовища. Діти також можуть стикатися з впливом зовнішнього середовища, яке може бути відмінним від українських традицій та звичаїв. Це може створити невпевненість у дітей та може підірвати їх довіру до власної культури.
4. Державні стереотипи. Українські традиції та звичаї можуть мати статеві стереотипи, які можуть бути протиріччями з сучасними поглядами на гендерну рівність. Це може створити складність у вихованні дітей відповідно до традицій та звичаїв українського народу.

Доцільно проаналізувати їх більш детально [35, с.73].

Однією з головних проблем виховання дітей у сім'ї згідно звичаями, традиціями та віруваннями українського народу є різні погляди батьків на цю тему. Це може призвести до конфліктів та невпевненості у вихованні дітей загалом.

Відповідно до цього доцільно визначити деякі конкретні проблеми, які можуть виникнути:

1. Різні релігійні переконання. У багатьох інших батьків можуть мати різні релігійні переконання, що можна призвести до різних підходів до виховання дітей у відповідності з віруваннями українського народу в загальному.

2. Різні підходи до традицій та звичаїв. Батьки можуть мати різний погляд на традиції та звичаї українського народу, що може привести до різних підходів до їх передачі дітям.
3. Різний рівень знань та розуміння традицій та звичаїв. Батьки можуть мати різний рівень знань та розуміння українських традицій та звичаїв, що може призвести до невпевненості у вихованих дітей відповідно до них. Вплив зовнішнього середовища.
4. Зовнішнє середовище може мати вплив на погляди батьків на українські традиції та звичаї, що може привести до різних підходів до їх передачі дітям.
5. Різний відкритий до змін. Батьки можуть мати різний рівень відкритості до змін в українських традиціях та звичаях, що може привести до різних підходів до них [39].

Доцільно визначити ще одну з головних проблем виховання дітей у сім'ї згідно зі звичаями, традиціями та віруваннями українського народу є віддаленістю від традицій та звичаїв:

1. Відсутність знань про українські традиції та звичаї. Віддаленість від традицій та звичаїв українського народу може призвести до того, що батьки та діти не мають достатньої кількості знань про українські традиції та звичаї, що може ускладнити їх передачу молодшому поколінню.
2. Зміна традицій та звичаїв. Українські традиції та звичаї можуть змінюватися з часом, що може привести до того, що діти та батьки мають різне розуміння та сприйняття їх.
3. Віддаленість від рідної мови та культури. Українські традиції та звичаї пов'язані з українською мовою та культурою, тому віддаленість від цих аспектів може призвести до втрати зв'язку з традиціями та звичаями українського народу.

4. Відсутність спільноти. Віддаленість від традицій та звичаїв українського народу може призвести до спільноти, яка допомогла виховувати дітей відповідно до цієї традиції та звичаїв [39].

Інші серйозні питання, які можуть вплинути на виховання дітей у сім'ї відповідно до звичаїв, традиціями та віруваннями українського народу, це вплив зовнішнього середовища. Ось деякі конкретні проблеми, які можуть виникнути:

1. Медіа-вплив. Сучасні медіа можуть мати великий вплив на думки та переконання дітей, зокрема щодо українських традицій та звичаїв.
2. Вплив різних культур. Українські сім'ї можуть знаходитися в контакті з іншими культурами, що може вплинути на їх виховання дітей та їх сприйняття українських традицій та звичаїв.
3. Стигматизація. Українські традиції та звичаї можуть бути стигматизованими або недооціненими в деяких культурах, що може привести до відхилень від них.
4. Зміна середовища. Виховання дітей у сім'ї відповідно до зі звичаями та традиціями українського народу може ускладнюватися, якщо сім'я переїжджає до іншого місця або країни, де традиції та звичаї відрізняються.
5. Недостатній доступ до джерела інформації. У деяких випадках діти та батьки можуть мати обмежений доступ до джерел інформації про українські традиції та звичаї, що може ускладнити їх передачу молодшому поколінню.

Ще одна проблема, яка може вплинути на виховання дітей у сім'ї згідно зі звичаями, традиціями та віруваннями українського народу, це державні стереотипи. Ось деякі конкретні проблеми, які можна виникнути:

1. Політичні стереотипи. Державні стереотипи можуть включати певні політичні думки або переконання, що можуть впливати на сприйняття українських традицій та звичаїв.

2. Релігійні стереотипи. Державні стереотипи можуть включати певні релігійні думки або переконання, що можуть впливати на сприйняття українських вірувань та традицій.
3. Етнічні стереотипи. Державні стереотипи можуть включати певні етнічні думки або переконання, що можуть впливати на сприйняття українських традицій та звичаїв.
4. Культурні стереотипи. Державні стереотипи можуть включати певні культурні думки або переконання, що можуть впливати на сприйняття українських традицій та звичаїв.
5. Державні стереотипи. Державні стереотипи можуть включати певні ділові думки або переконання, що можуть впливати на сприйняття українських традицій та звичаїв [27, с.43].

Ці стереотипи можуть впливати на виховання дітей у сім'ї та сприйняття українських традицій, традицій та вірувань. Наприклад, деякі державні стереотипи можуть вважати українські традиції та звичаї застарілими.

Для удосконалення виховання дітей у сім'ї згідно зі звичаями, традиціями та віруваннями українського народу можна використати наступні шляхи:

1. Сприяння вивченню традицій та звичаїв українського народу. Для цього можна організовувати культурно-мистецькі заходи, відвідувати музеї та інші культурні заклади, де можна познайомитися з українськими традиціями та звичаями.
2. Забезпечення доступу до джерела інформації. Для передачі знань про українські традиції та звички можна використовувати різні джерела, такі як книги, інтернет-ресурси та інші засоби масової інформації.
3. Співпраця зі спільнотою. Важливо взаємодіяти з українською спільнотою, щоб зберегти та передавати українські традиції та звичаї, зокрема організувати спільні заходи та свята.

4. Підтримка української мови та культури. Важливо підтримувати українську мову та культуру в сім'ї та у повсякденному житті, щоб зберегти традиції та звичаї українського народу [40].

Створення позитивного середовища. Важливо створювати позитивне середовище, де діти можуть вчитися та розвиватися, відчувати підтримку та любов до родини, що допоможе зберегти та передати українські традиції та звичаї.

Виховання дітей у сім'ї згідно зі звичаями, традиціями та віруваннями українського народу є важливою складовою національної культури. Воно збереження і передача наступному поколінню багату культурну спадщину. Проте, ваші певні проблеми, які можуть вплинути на виховання дітей відповідно до українських традицій, традицій та вірувань.

До таких проблем можна віднести віддаленість від традицій, руйнування сімейних цінностей, вплив зовнішнього середовища та державних стереотипів.

Протест, для удосконалення виховання дітей у сім'ї за українськими традиціями можна використовувати різні шляхи, такі як сприяння вивченню традицій доступу та звичаїв, забезпечення до джерел інформації, співпраця зі спільнотою, підтримка української мови та культури, створення позитивного середовища та приклад для дослідження.

Таким чином, виховання дітей у сім'ї відповідно до звичаїв, традицій та вірувань українського народу є важливою складовою культурного розвитку нашої країни. Для успішного виконання цієї задачі потрібно залучити родину, спільноти та державу до реалізації національних культурних ідей і цінностей.

2.2. Сучасні технології сімейного виховання на засадах української народної педагогіки

Сучасні технології сімейного виховання на засадах української народної педагогіки полягають у розробці новітніх інформаційних технологій та передових педагогічних методик для ефективного виховання дітей у сім'ї згідно з українськими традиціями та звичаями.

Однією з основних технологій сімейного виховання є використання комп'ютерних, мобільних додатків та онлайн-курсів, які допомагають дітям вивчати українську культуру, традиції та звичаї, інтерактивно залучаючи їх до процесу навчання та розвитку.

Також до сучасних технологій сімейного виховання на засадах української народної педагогіки можна віднести використання відео- та аудіоматеріалів, які забезпечують доступ до народної музики, танців, ігор та інших аспектів української культури.

Також важливою складовою сучасних технологій сімейного виховання є індивідуальний підхід до кожної дитини, що відбувається у врахуванні її інтересів, потреб та здібностей, а також дійсний поточний моніторинг та оцінка її успіхів [41].

Застосування сучасних технологій сімейного виховання на засадах української народної педагогіки дозволяє підвищити ефективність виховання, зберегти та передати українські традиції та звичаї наступному поколінню, а також створити позитивне та здорове середовище.

Нижче наведені деякі види сучасних технологій сімейного виховання на засадах української народної педагогіки:

1. Використання комп'ютерних програм та мобільних додатків, що допомагають дітям вивчати українську культуру, традиції та звичаї. Наприклад, додаток "Українська кухня" дозволяє дітям дізнатися більше про українську кухню, її історію та традиції.

2. Використання відео- та аудіоматеріалів для навчання дітей українським народним танцям, музиці та іграм. Наприклад, відеоуроки народного танцю "Гопак" дозволяють дітям вивчити його та інші танці.
3. Використання онлайн-курсів та вебінарів для навчання дітей української культури, традицій та звичаїв. Наприклад, онлайн-курс "Історія України" діти дізнаються більше про історію та культуру України.
4. Використання індивідуального підходу до кожної дитини, що відбувається у врахуванні її інтересів, потреб та здібностей, а також дійсний постійний моніторинг та оцінка її успіхів.
5. Використання технологій віртуальної реальності, що дозволяє дітям зануритися в українську культуру та традиції, досліджувати та вивчати їх на практиці. Використовуйте соціальну мережу та медіа-платформу для спілкування та обміну досвідом з іншими [14, с.52].

Особливості сучасних технологій сімейного виховання на засадах української народної педагогіки полягають у використанні передових педагогічних методик та новітніх інформаційних технологій для призначення ефективного виховання дітей у сім'ї відповідно до українських традицій та звичаїв.

Варто встановити, що деякі з основних особливостей таких технологій включають наступне:

1. Індивідуальний підхід до кожної дитини, з урахуванням її інтересів, потреб та здібностей. Це дозволяє дітям відчувати, що їхні потреби та інтереси важливі для батьків, та створити мотивацію до навчання та розвитку.
2. Використання сучасних інформаційних технологій, які допомагають дітям розвивати українську культуру, традиції та звички. Наприклад, використання комп'ютерних програм, мобільних додатків та онлайн-курсів.

3. Активне залучення дітей до процесу навчання та розвитку за допомогою інтерактивних методів. Наприклад, використання відео- та аудіоматеріалів, відеоуроків, ігор та інших засобів.
4. Застосування технологій віртуальної реальності для створення ситуацій, що сприяють усвідомленню української культури та традицій, які можуть бути складні для передачі через традиційні методи.
5. Використовувати соціальну мережу та медіа-платформу для створення спільноти людей, які діляться інтересами [42].

Використання комп'ютерних програм та мобільних додатків може бути ефективним способом сімейного виховання на засадах української народної педагогіки. Доцільно навести деякі можливості використання цих технологій:

1. Вивчення української мови та літератури. Є багато комп'ютерних програм та мобільних додатків, які допомагають дітям вивчати українську мову та літературу. Наприклад, додаток "Українська мова - рідна мова" дозволяє дітям вивчити правила граматики, правопису та синтаксису української мови.
2. Вивчення української культури та історії. Існує безліч мобільних додатків та комп'ютерних програм, які допомагають дітям розвивати українську культуру та історію. Наприклад, додаток "Українська історія" містить багато інформації про історію України, включаючи фотографії, відео та текстові матеріали. Вивчення української народної музики та танців.
3. Додатки та комп'ютерні програми можуть допомогти дітям вивчити українську народну музику та танці. Наприклад, додаток "Українські народні танці" містить відеоуроки народних танців, які дозволяють дітям вивчати рухи та кроки.
4. Вивчення української кухні та традицій. Існує багато мобільних додатків та комп'ютерних програм, які допомагають дітям розвивати українську кухню та традиції [42].

Використання відео- та аудіоматеріалів може бути ефективним способом сімейного виховання на засадах української народної педагогіки, особливо для навчання дітей українським народним танцям, музиці та іграм. Ось деякі можливості використання цих технологій:

1. Навчання народним танцям. Відеоуроки народних танців можуть допомогти дітям вивчити правильні рухи та кроки, які потрібно виконати під час танців. Такі відео можна знайти на YouTube, аудіоматеріали – на спеціалізованих сайтах і платформах. Вивчення української народної музики.
2. Аудіоматеріали української народної музики можуть допомогти дітям відчувати та зрозуміти культуру та традиції України через музику. Діти можуть слухати музику в будь-який час та побачити про історію та значення певних мелодій та пісень.
3. Вивчення українських ігор. Відео- та аудіоматеріали можуть бути корисними для вивчення українських ігор, таких як козацькі забави, народних ігор та інших. Діти можуть дивитися відео з описом правил гри та виконувати їх разом з друзями та родиною.
4. Використання відео- та аудіоматеріалів для навчання дітей українським народним танцям, музиці та іграм є цікавим та зручним способом сімейного виховання на засадах української народної педагогіки.

Використання онлайн-курсів та вебінарів може бути ефективним способом сімейного виховання на засадах української народної педагогіки. Ось деякі можливості використання цих технологій:

1. Навчання української мови та літератури. Онлайн-курси та вебінари можуть бути корисними для вивчення української мови та літератури. На таких курсах діти можуть вивчити правила граматики та правопису, а також відпрацювати навички читання та письма.
2. Вивчення української культури та історії. Вебінари та онлайн-курси можуть допомогти дітям поглибити свої знання про українську культуру та історію. На таких курсах діти можуть дізнатися про українських

поетів, художників, музикантів та інших видатних людей, а також про історію України та її народів.

3. Вивчення української народної музики та танців. Онлайн-курси та вебінари можуть допомогти дітям вивчити народні танці та музику. На таких курсах діти можуть вивчити правильні рухи та кроки, а також побачити про історію та значення народних танців та музики.
4. Вивчення українських ігор та традицій. Онлайн-курси та вебінари можуть бути корисними для вивчення українських ігор та традицій. На таких курсах діти можуть дізнатися про правила гри в українські ігри, традиції святкування свят та інші народні звичаї та традиції [36, с.110-111].

Індивідуальний підхід до кожної дитини є важливою складовою сучасних сімейного виховання на засадах української народної педагогіки. Ось деякі можливості використання цієї технології:

1. Врахування індивідуальних потреб дитини. Кожна дитина має свої потреби та інтереси. Індивідуальний підхід дозволяє зменшити ці потреби та пристосувати процес навчання та виховання до них.
2. Створення персоналізованих програм навчання. Індивідуальний підхід дозволяє створити персоналізовані програми навчання для кожної дитини, що враховують її потреби та інтереси.
3. Фокус на розвиток індивідуальних навичок та здібностей. Індивідуальний підхід дозволяє зосередитись на розвитку індивідуальних навичок та здібностей кожної дитини, що дозволяє їй розвиватися у власному темпі та на своєму рівні.
4. Залучення родини до процесу виховання. Індивідуальний підхід дозволяє залучати батьків до процесу виховання та навчання дітей, що створює більш сприятливі умови для їх розвитку та зростання [6, с.95-96].

Використання індивідуального підходу до кожної дитини є важливою складовою сучасних технологій сімейного виховання на засадах української

народної педагогіки. Ця технологія дозволяє забезпечити більш ефективно та індивідуальне навчання та виховання кожної дитини.

Використання технології віртуальної реальності є одним із сучасних сімейного виховання на засадах української народної педагогіки. Ось деякі можливості використання цієї технології:

1. Можливість занурення української культури. Технології віртуальної реальності неможливо зануритись у світ української культури та традицій. Діти можуть бачити, слухати та відчувати українську культуру в останній своїй домівці.
2. Навчання українських традицій та звичаїв. Технології віртуальної реальності дозволяється навчатися українських традицій та звичаїв через видимі та звукові ефекти.
3. Збільшення зацікавленості українською культурою. Технології віртуальної реальності можуть збільшити зацікавленість дітей українською культурою та змусити їх більше вивчати цю тему.
4. Зручність та доступність. Технології віртуальної реальності можуть бути дуже зручними та доступними для кінцевих людей. Для їх використання не потрібно виходити з дому, а можна зробити це в зручний час [18].

Використання технології віртуальної реальності є важливою складовою сучасних технологій сімейного виховання на засадах української народної педагогіки. Ця технологія дозволяє дітям зануритися у світ української культури та традицій.

У сучасному світі технології швидко розвиваються і залишаються невід'ємною складовою нашого життя. Тому не дивно, що сучасні технології стали важливою складовою сімейного виховання на засадах української народної педагогіки.

Доцільно провести виховну годину:

Тема: Виховання поваги до традицій та звичаїв українського народу в сім'ї на засадах української народної педагогіки.

Тривалість: 45 хвилин.

Мета:

- поглибити знання учнів про традиції та звичаї українського народу;
- сприяти формуванню у дітей поваги до традицій та звичаїв українського народу;
- розвивати вміння аналізувати і висловлювати власні думки щодо важливості традицій та звичаїв українського народу;
- показати значимість сімейного виховання на засадах української народної педагогіки.

Обладнання: презентація, відео про українські традиції, картки з питаннями для обговорення.

Хід уроку:

Організаційний момент (3 хвилини).

Вчитель привітає учнів, повідомляє тему та мету уроку.

Актуалізація опорних знань (5 хвилин).

Вчитель попросити учнів розповісти, які традиції та звичаї українського народу вони знають.

Основна частина (30 хвилин).

Вчитель презентує відео про українські традиції. Потім вчитель пропонує учням обговорити, чому важливо зберегти традиції та звичаї українського народу.

Для обговорення роботи картки з питаннями. Далі вчитель розповість про важливість сімейного виховання на засадах української народної педагогіки.

Висновок до уроку та домашнє завдання.

Використання сучасних технологій у сімейному вихованні може значно полегшити і покращити процес виховання дітей. Використання комп'ютерних програм, мобільних додатків, відео- та аудіоматеріалів, онлайн-курсів та вебінарів, індивідуального підходу до кожної дитини та технологічної віртуальної реальності є лише кількома прикладами ефективного

використання технологій у сімейному вихованні. Однак важливо пам'ятати, що технології мають бути лише доповненням до традиційних методів сімейного виховання.

Важливо забезпечити баланс між сучасними технологіями та традиційними методами виховання, а не забувати про важливість збереження українських традицій та звичаїв у сімейному вихованні.

Отже, сучасні технології можуть бути корисним інструментом у сімейному вихованні на засадах української народної педагогіки, якщо вони використані раціонально та з урахуванням традиційних методів виховання в умовах сучасності.

2.3. Сім'я й школа у реалізації завдань сучасної освітньої парадигми

У сучасному світі освітній процес є одним із секторів суспільного розвитку, а ключовими учасниками цього процесу є сім'я та школа. У зв'язку зі змінами в освітній парадигмі, яка все більше орієнтована на індивідуальний підхід до кожної дитини, сім'я та школа мають спільні завдання та виклики, які потрібно реалізувати разом.

Одним із головних завдань, які стоять перед сім'єю та школою, є формування у дітей компетентностей, які їх успішно адаптують до сучасного світу. Серед них можна виділити навички мислення, самостійності, творчості, комунікативної компетентності та критичного мислення.

Сім'я несе відповідальність за виховання дитини в сімейному оточенні, де вона повинна отримати знання, які знадобляться їй у майбутньому. Від батьків залежить створення затишного та сприятливого середовища для розвитку дитини, її освіти та формування особистості.

Сім'я має змінити активну роль у формуванні цінностей дитини, допомагаючи їй зрозуміти, які принципи є успіхом у житті.

Школа, у своєму випадку, має забезпечити якісне навчання дітей, де вони не отримують лише теоретичні знання, а й практичні навички та досвід,

який знадобиться їм у майбутньому. Школа має змінювати активну роль у формуванні навичок, які є класами в сучасному світі.

Взаємодія школи та сім'ї є єдиною з ключових складових успішної реалізації завдань сучасної освітньої парадигми. Обидві сторони повинні діяти взаємодією та підтримувати одну, щоб забезпечити успіх учнів та їх розвиток.

Співпраця між сім'єю та школою має бути заснована на взаємодії та взаєморозумінні. Сім'я повинна бути зацікавлена в успіху своєї дитини та підтримувати її в навчанні та вихованні, а школа повинна давати сім'ї інформацію про успіхи та проблеми учня, допомагати в розвитку та підтримувати позитивні стосунки з батьками [41].

Одним із ключових елементів взаємодії сім'ї та школи є відкритість та довіра. Вчителі повинні створювати сприятливу атмосферу в класі, де учні відчують себе комфортно та безпечно, а батьки повинні бути впевнені, що учні підтримують якісну освіту та виховання. Ще одним аспектом взаємодії є спільні заходи та проєкти.

Спільні заходи можуть бути організовані на різних рівнях, від шкільних заходів до заходів на рівнях міста чи області. Це дозволяє залучати до співпраці не тільки батьків та вчителів, а й представників інших професій, організацій та громадських організацій.

Взаємодія школи та сім'ї є особливо важливою у вихованні дітей у сім'ї у звичаях, традиціях та віруваннях українського народу. Сім'я та школа можуть працювати разом, щоб допомогти дітям зрозуміти та відчути значення своєї культури та традицій.

Одним із способів взаємодії батьків є залучення до процесу навчання та виховання в школі. Батьки можуть допомогти вчителям у підготовці матеріалів для уроків, організувати тематичні заходи, співпрацювати з вчителями та допомагати у розвитку проєктів, пов'язаних з українською культурою та традиціями [11].

Також ефективним елементом взаємодії є залучення сім'ї до заняття в школі. Вчителі можуть організовувати заходи для батьків та родини, під час яких вони повинні знати більше про українську культуру та традиції.

Батьки також можуть бути запрошені на уроки, де вони повинні познайомитися з тим, як діти вивчають українську мову та культуру. Залучення батьків та родини до культурно-освітніх заходів, проведення сімейних та шкільних свят та традиційних обрядів може також допомогти виховувати дітей у дусі українських традицій та вірувань.

Отже, взаємодія школи та сім'ї має великий потенціал для успішної реалізації завдань виховання дітей у сім'ї у звичаях, традиціях та віруваннях українська.

Варто запропонувати такий план спільного заходу для школи та сім'ї на тему виховання дітей у сім'ї у звичаях, традиціях та віруваннях українського народу:

1. Відкриття заходу та привітання учасників. Вчителі та батьки вітають один одного та починають захід. Виступ вчителя з теми "Українські традиції та звичаї".
2. Вчитель ділиться знаннями про українські традиції та звичаї, розповідає про історію та значення деяких обрядів.
3. Майстер-клас з виготовлення іграшок-мотанок. Учні та батьки виготовляють мотанки, які є символом української традиції та культури.
4. Презентація проєкту "Родинний альбом традицій та звичаїв". Учні та їхні батьки діляться своїми знаннями про родинні традиції та звичаї, показують свою роботу та історію з життя.
5. Вікторина "Традиції та звичаї українського народу". Учасники відповідають на запитання з теми традицій та звичаїв українського народу, збільшують свої знання та підтримують приз.
6. Виступ учнів з міні-виставою "Українські весілля". Учні грають ролі та демонструють традиційні українські обряди на весіллі.

7. Закриття заходу. Підбиваємо підсумки, дякуємо учасникам за активну участь та присутність.

Варто запропонувати і наступний план спільного заходу для школи та сім'ї на тему виховання дітей у сім'ї у звичаях, традиціях та віруваннях українського народу:

1. Вітання та вступне слово. Вчителі та батьки вітають один одного та починають захід.
2. Історія та традиції української культури. Вчителі діляться знаннями про українську культуру та традиції, розповідають про вірування та обряди.
3. Майстер-клас з виготовлення традиційних українських виробів. Учні та батьки виробляють різні вироби, такі як писанки, вишиванки, тканинні ляльки та інше.
4. Спільне виконання українських народних пісень та танців. Учні та батьки разом підтримує українські народні пісні та танці, відчуючи дух традицій української культури.
5. Вікторина з теми традицій та звичаїв українського народу. Учасники відповідають на запитання про традиції та звичаї українського народу, збільшують свої знання та підтримують приз.
6. Батьківський круглий стіл. Батьки та вчителі обговорюють тему виховання дітей у сім'ї у звичаях, традиціях та віруваннях українського народу, діляться своїми думками та досвідом.
7. Закриття заходу. Підбиваємо підсумки, дякуємо учасникам за активну участь та присутність.

Виховний захід:

Тема: "Виховання дітей у сім'ї у звичаях, традиціях, віруваннях українського народу".

Мета: ознайомити учнів зі значенням сімейних традицій та вірувань українського народу, виховувати почуття поваги та любові до своєї родини, формувати уявлення про важливість передачі культурних цінностей з покоління в покоління.

Хід:

I. Організаційний момент Привітання учнів, перевірка готовності до уроку.

II. Актуалізація знань. Бесіда з учнями на тему "Сімейні традиції та вірування". Учні називають, що вони знають про традиції та вірування українського народу, що вони відчують, коли їхню сім'ю святкують різдвяні свята, Великдень та інші.

III. Основна частина Вивчення теоретичного матеріалу:

1. Пояснення поняття "сімейні традиції та вірування".
2. Розповідь про важливість сімейних традицій та вірувань для формування особистості дитини.
3. Відзначення деяких свят і традицій українського народу, наприклад, Різдво, Великдень, Купала, Миколай та інші.

Практична робота:

1. Розподіл учнів на групи. Кожна група отримує завдання на підготовку інформації про одне з традиційного українського народу, наприклад, "Великодній обряд маслянки", "Різдвяна коляда", "Миколайське вечорництво".
2. Учні працюють у групі.

Заключення та висновки уроку.

Наступний урок.

Тема уроку: Виховання дітей у сім'ї у звичаях, традиціях, віруваннях українського народу.

Мета уроку: ознайомити учнів з традиціями, звичаями та віруваннями українського народу, розкрити важливість їх виховання в сім'ї, розвивати культурологічну компетентність, виховувати повагу до власної культури та інших культур.

Хід уроку:

Організаційний момент.

Привітання учнів.

Мотивація навчальної діяльності.

Вчитель пояснює, що наша культура має багату історію, традиції та звичаї, які мають велике значення для формування національної свідомості. Ці традиції передаються від покоління до покоління, і виховання дітей у сім'ї в цьому питанні відіграє важливу роль.

Основна частина.

1. Пояснення термінів "традиції", "звичаї", "вірування" та їх значення в житті українського народу.
2. Розповідь про різноманітні звичаї, традиції та вірування українського народу, такі як весілля, коляда, дідух, Великдень, Іван Купала тощо.
3. Обговорення важливості виховання дітей у сім'ї відповідно до національних традицій та звичаїв.
4. Перегляд відеофрагментів про традиції та звичаї українського народу.
Робота з текстами та завданнями на тему "Виховання дітей у сім'ї відповідно до традиції".

Заключення та висновки.

У сучасному світі взаємодія між сім'єю і школою є ключовою у реалізації завдань сучасної освітньої парадигми. Сім'я та школа повинні однаково відповідати за виховання та розвиток дитини.

Взаємодія між ними повинна бути побудована на взаємоповазі, довірі та співпраці. Освітня парадигма вимагає, щоб школа та сім'я працювали разом, щоб допомогти дітям досягти найвищого рівня розвитку.

Школа повинна забезпечити необхідні знання та навички, а сім'я - створити сприятливі умови для розвитку дитини та виховання її в дусі традицій та звичаїв українського народу.

Таким чином, взаємодія між сім'єю та школою може бути вдосконалена спільною роботою над проектами та заходами, спрямованими на виховання дітей у дусі традицій та звичаїв українського народу. Важливо залучити батьків до життя школи та організувати регулярний діалог між ними та вчителями.

Отже, взаємодія між сім'єю та школою є чинником у реалізації завдань сучасної парадигми освіти. Це можливо за умови співпраці, взаєморозуміння та довіри між батьками та вихователями, а також спільної роботи над проектами та заходами, спрямованими на виховання дітей у дусі традицій та звичаїв українського народу.

ВИСНОВКИ

При виконанні дослідження можна зробити наступні висновки.

У роботі доведено, що народна педагогіка є важливою складовою системою педагогічного знання. Вона базується на традиціях і культурних цінностях народу, передається з покоління в покоління та формує унікальний підхід до виховання дітей.

Народна педагогіка стала передумовою для розвитку етнопедагогіки як науки, що вивчає педагогічний досвід народів світу, зокрема українського народу. Це дозволяє зберегти і перейти від традиційної народної педагогіки ті методи та прийоми виховання, які дійсно ефективні та забезпечують гармонійний розвиток дитини.

У розумінні народної педагогіки важливу роль відіграє зв'язок між людьми і природою, усвідомлення культурної спадщини та використання мистецтва як повне виховання. Завдяки цій народній педагогіці зберегти національну ідентичність та формує повагу до культурної спадщини.

Доведено, що народна педагогіка в системі педагогічного знання є важливою складовою, яка сприяє формуванню гармонійної особистості та збереженню культурної спадщини народу. Український народ має великий виховний потенціал у сфері сімейного виховання. Його етнопедагогічні традиції, звички, обряди та вірування є великою складовою національної культури та можуть бути успішно використані для формування морально-етичних цінностей, розвитку особистості та забезпечення позитивного розвитку дітей.

Важливо, щоб педагоги та батьки використовували ці етнопедагогічні традиції та звички у своїй роботі з дітьми та навчали їх шанувати та берегти культурну спадщину свого народу.

Також необхідно забезпечити належне вивчення української етнопедагогіки в системі педагогічної освіти та впроваджувати її принципи в педагогічну практику.

Таким чином, використання виховного потенціалу етнопедагогіки українського народу може ефективно сприяти розвитку молодого покоління та збереженню культурної спадщини.

Виховання дітей у сім'ї у звичаях, традиціях, віруваннях українського народу є винятковим процесом, який забезпечує передачу цінностей та традицій з покоління в покоління.

Українська етнопедагогіка має великий виховний потенціал у формуванні гармонійної особистості дитини, що поважає та зберігає національні цінності, має певні риси та здатність. У той же час однією з основних проблем виховання дітей у сучасній сім'ї у звичаях, традиціях, віруваннях українського народу є віддаленість від національних традицій та звичаїв, а також вплив зовнішнього середовища та державних стереотипів.

Однак сучасні технології сімейного виховання на засадах української народної педагогіки, такі як використання комп'ютерних програм, мобільних додатків, відео- та аудіоматеріалів, онлайн-курсів та вебінарів, позбавляють батьків та педагогів зберігати та передавати національні традиції та звичаї молодшому поколінню.

Важливим є також спільна робота школи та сім'ї у реалізації завдань виховання дітей у сім'ї у звичаях, традиціях, віруваннях українського народу. Спільні заходи, до яких залучені учні, батьки та педагоги, можуть стати ефективним засобом передачі традицій та цінностей української культури.

Усвідомлюючи важливість проблеми, можна стверджувати, що сучасні технології сімейного виховання на засадах української народної педагогіки є необхідним елементом у вихованні дітей. Вони можуть відтворювати і передавати традиції та звичаї українського народу, сприяють формуванню національної свідомості та самоідентифікації у дітей, а також підвищують рівень розвитку компетентностей дітей з різними галузями знань і умінь.

Однак, важливо зберегти баланс між використанням традиційних методів виховання та новітніх технологій, оскільки кожен підхід має свої переваги та обмеження. Тому важливо забезпечити постійну взаємодію між

сім'єю та школою з впровадженням та оптимізацією сучасних технологій виховання у сімейному середовищі, що дозволяє досягти якісного та повноцінного виховання дітей українського народу.

Взаємодія між сім'єю та школою є дуже важливим аспектом у системі освіти. Сучасна освітня парадигма вимагає активної взаємодії між ними для досягнення успіху в навчанні та вихованні дітей. Забезпечення співпраці між сім'єю та школою включає в себе різноманітні стратегії, такі як залучення батьків до освітнього процесу, обмін інформацією та спільні проєкти. Взаємодія між сім'єю та школою забезпечує комплексний підхід до розвитку дитини, що покращує якість освіти та виховання.

Залучення батьків до освітнього процесу дозволяє вчителям краще розуміти індивідуальні потреби кожної дитини та забезпечити взаємодію між сім'єю та школою в досягненні спільної мети - успіху дитини.

Успішна взаємодія між сім'єю та школою базується на спільній довірі та розумінні. Важливо пам'ятати, що кожна сім'я та кожна школа має свої унікальні потреби та вимоги, тому важливо розвивати індивідуальний підхід до кожного з них.

Отже, сім'я та школа мають ключову роль у реалізації сучасної освітньої парадигми. Взаємодія між ними забезпечує ефективність освітнього процесу та допомогу повноцінному розвитку дитини.

Етнопедагогічна складова сімейного виховання в Україні має дуже велике значення. Відтворення традицій, звичаїв та культури українського народу є завданням, яке передається від покоління до покоління.

Завдяки цьому виховується національна свідомість, формуються ціннісні орієнтації та культурні звички. У сучасному світі більше дітей віддаляються від українських традицій, але наша етнопедагогічна спадщина має великий потенціал для використання у сучасному сімейному вихованні. Розуміння наших коренів та культурних цінностей може допомогти родинам зберегти національну ідентичність та культурне багатство.

Отже, етнопедагогічна складова сімейного виховання є важливою та актуальною темою, яка потребує подальшого дослідження та впровадження в практику. Народна педагогіка може бути ефективним інструментом для збереження традицій та формування національної свідомості, тому важливо підтримувати та розвивати цю складову сімейного виховання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання. Досвід педагогічної антропології. Інтернет джерело: <https://studfile.net/preview/5110583/page:5/>
2. Традиції сімейного виховання дітей у контексті ідей В.Сухомлинського. Інтернет джерело: <https://www.cuspu.edu.ua/ua/2014-rik/konferentsiia-24-25-veresnia-2015-roku/seksiia-2/3834-tradytsiyi-simeynoho-vykhovannya-ditey-u-konteksti-idey-v-sukhomlynskoho>
3. Українські педагоги. Інтернет джерело: <http://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vydatni-pedahohy/>
4. Бабаєва О. С. Етнопедагогічне осмислення загальнолюдських Бердянський державний педагогічний університет цінностей / О. С. Бабаєва // Збірник наукових праць. Наукові записки кафедри педагогіки Харківського національного університету ім. Н. В. Каразіна. Вип. XVII. – Х.: Видавництво «Основа» ХНУ, 2006. – 148 с.
5. Бабій І. Народна педагогіка про виховання підростаючого покоління (історичний аспект) / І. Бабій // Рідна школа. – 2008. – № 11. – С. 74–76.
6. Бабій І. Народна педагогіка про виховання підростаючого покоління (історичний аспект) / І. Бабій // Рідна школа. – 2018. – № 11. – С. 74–76.
7. Безверхня Л. М. (2015). Етнопедагогічні особливості виховання дітей українськими сім'ями / Л. М. Безверхня // Наукові записки. Серія “Психолого-педагогічні науки”. – Вип. 3. – С. 27-31.
8. Бех І. Д. (2006). Народна педагогіка як складова етнопедагогіки / І. Д. Бех // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя. Педагогічні науки. – Вип. 2 (26). – С. 46-52.
9. Бойко І. І. Етнопедагогічний потенціал українського сімейного виховання: досвід аналізу. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України, 2017. 238(1), 12-22.

- 10.Булах О. О. Етнопедагогічні засади формування національної гідності молодших школярів. Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського, 2018. 3 (8), 26-31.
- 11.Васильєва І. М. Етнопедагогіка: сутність та основні напрямки дослідження / І. М. Васильєва // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – 2019. – Вип. 162. – С. 11-16.
- 12.Васьківська Г. В. Етнопедагогічна спрямованість сімейного виховання в Україні. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 2015. 146 (2), 23-2
- 13.Верзун М. В. (2012). Етнопедагогічний досвід української сім'ї: теоретико-методологічний аспект / М. В. Верзун // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. – Вип. 1 (20). 2012. С. 20-26.
- 14.Васильченко Н. М. Етнопедагогіка в сучасному світі: проблеми та перспективи / Н. М. Васильченко // Наукові записки. – 2018. – Т. 10. – С. 47-51.
- 15.Галасюк І. П. Традиційні форми сімейного виховання в українській культурі / І. П. Галасюк // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Педагогічні науки. 2009 – Вип. 14. – С. 51-55.
- 16.Гербова Л. І. Етнопедагогіка в сучасному освітньому просторі: поняття, завдання, функції. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 2014. 138 (1), 17-21.
- 17.Гончарук Л. П. Сімейне виховання як фактор формування етнопедагогічного потенціалу особистості. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 2018. (10), 76-79.
- 18.Гуменюк М. І. Сімейне виховання як феномен культури. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки, 2016. 141(1), 44-49.

19. Дейнеко Н. Л. Етнопедагогічний потенціал сімейного виховання в контексті міжкультурної освіти. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14: Теорія і методика мистецької освіти, 2018. (21), 44-48.
20. Дубинський В. В. Сучасні підходи до вивчення етнопедагогіки як науки / В. В. Дубинський, О. І. Тишкевич // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. – 2019. – № 1 (91). – С. 121-127.
21. Жмут Н. В. Народна педагогіка як етноформуючий чинник: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук: спец. 07.00.05 «Етнологія» / Н. В. Жмут. – К., 2005. – 22 с.
22. Йовенко Л. Прислів'я та приказки як джерело вивчення родинно виховного досвіду українців / Л. Йовенко // Рідна школа. – 2013. – № 6. – С. 36–38.
23. Карасьова Г. В. Етнопедагогічні аспекти сімейного виховання в українській традиції. Педагогічний дискурс: збірник наукових праць, 2019. С. 175-180.
24. Карпенко В. С. Етнопедагогіка: теорія і практика: навчальний посібник / В. С. Карпенко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 336 с.
25. Крижанівська О. В. Етнопедагогічні особливості виховання дітей в українській сім'ї / О. В. Крижанівська // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки». 2015 – Вип. 4. – С. 20-24
26. Ковальова Г. М. Етнопедагогічний потенціал традицій українського сімейного виховання / Г. М. Ковальова // Молодий вчений. – 2019. – № 6 (67). – С. 501-505.
27. Культура і побут населення України: навч. для вузів / [В. І. Наулко, Л. В. Артюх, В. Ф. Горленко та ін.]. – К.: 2014. – 232 с.
28. Левченко О. В. Етнопедагогіка в контексті екологічної культури / О. В. Левченко // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – 2019. – Вип. 169. – С. 54-58.

- 29.Литвин Н. І. Етнопедагогічний потенціал сімейного виховання: особливості та перспективи розвитку / Н. І. Литвин // Наукові записки. – 2016. – Т. 8. – С. 59-63.
- 30.Лукашевич Н. М., Тарасенко О. В. Етнопедагогіка як складова сімейного виховання: теоретико-методологічний аспект. Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Серія: Педагогічні науки, (61), 2020. 147-152.
- 31.Ляшенко Т. В. Етнопедагогічний потенціал сімейного виховання в українській традиції. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2018. 9(79), 28-33.
- 32.Марущак М. О. Етнопедагогічний аспект сімейного виховання українців / М. О. Марущак // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. – 2018. – № 1 (20). – С. 128-132.
- 33.Мельничук Л. С. Сучасні проблеми розвитку етнопедагогіки в Україні / Л. С. Мельничук // Наукові записки. – 2017. – Т. 9. – С. 78-81
- 34.Павленко О. І. Етнопедагогіка як складова національної освіти України / О. І. Павленко // Наукові записки. – 2018. – Т. 10. – С. 52-56.
- 35.Панченко І. М. Етнопедагогічний досвід сімейного виховання в Україні / І. М. Панченко // Наукові записки. – 2016. – Т. 8. – С. 64-67
- 36.Семенов О. М. Родинні виховні традиції як засіб формування особистості майбутнього вчителя / О. М. Семенов // Педагогіка і психологія. – 2015. – № 2. – С. 147–156.
- 37.Слепцова Т. В. Етнопедагогічні засади формування національної свідомості у сімейному вихованні / Т. В. Слепцова // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – 2019. – Вип. 175. – С. 60-65.
- 38.Степаненко О. М. Сімейне виховання в українській етнопедагогіці. Освіта і наука в Україні, 2015 (5), 31-34.
- 39.Степаненко Н. В. Етнопедагогіка в системі національної освіти України / Н. В. Степаненко // Наукові записки. – 2017. – Т. 9. – С. 82-85.

- 40.Сявавко Є. Українська етнопедагогіка в її історичному розвитку / Є. Сявавко. – К.: Наукова думка, 2011. – 216 с.
- 41.Татарчук Н. В. Етнопедагогічний досвід української сім'ї в системі національної освіти / Н. В. Татарчук // Наукові записки. – 2018. – Т. 10. – С. 57-61.
- 42.Титаренко В. Трудові, морально-побутові та художньо-естетичні традиції в становленні особистості школяра / В. Титаренко // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2011. – № 2. – С. 31–35.
- 43.Ушинський К.Д. Про сімейне виховання / Упорядник О.Т. Губко. – Київ: Радянська школа, 1974. – 152 с.
- 44.Чепіль М. М. Народно-педагогічні засади виховання дітей в українській сім'ї (кінець ХІХ – перша третина ХХ ст.) / М. М. Чепіль // Педагогічний альманах: збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон: ВПО, 2010. – Випуск 6. – С. 249–258.
- 45.Шевченко І. В. Етнопедагогічні аспекти формування сімейних цінностей в Україні / І. В. Шевченко // Наукові записки. – 2016. – Т. 8. – С. 68-72.

Рекомендації
батькам щодо організації виховання в родині із застосуванням елементів
етнопедагогіки

Якщо ви бажаєте бачити свою дитину працьовитою, талановитою, то необхідно дотримуватись таких рекомендацій:

1. Якщо ваша дитина хоче робити ту чи іншу роботу, ніколи не позбавляйте її цього. В майбутньому сімейному житті вона буде знати що і як треба правильно робити, і ці знання буде передавати своїм дітям.

2. Батьки повинні спокійно пояснювати як робити ту чи іншу роботу. Тиснувши на дитину, можна отримати протест. Щоб уникнути такої ситуації, ви повинні знати що запропонувати своїй їй. Спостерігаючи за своєю дитиною ви самі помітите до якого заняття в неї є хист. Згодом у неї сформується інтерес до певної роботи, і в майбутньому це може стати основою при виборі професії.

3. Батьки повинні розробити план обов'язків дитини на день. Звісно, це не виключає необхідності давати додаткові завдання. Даючи дитині певну роботу, треба вимагати від неї повного її виконання.

4. Підтримуйте добрим словом кожного члена своєї сім'ї. По закінченню роботи у всіх мають бути позитивні емоції. Відчуття успіху повинно перевищувати відчуття невдачі.

5. Наочний приклад батьків, їхній спосіб життя, демонстрація ними того, як їм подобається їхня праця – найкращий метод виховання дітей. Дуже часто діти обирають професію, в якій працюють їх батьки, тобто батьки всім своїм життям виховали повагу до цієї праці, і потім це передається з покоління в покоління.

6. Не розповідайте про невдачі іншим. Майте повагу до своєї професії, бо ваша дитина не зможе змінити свою свідомість, і автоматично вона буде ставитися до неї так, як відноситеся ви.

7. Не діліть справу на жіночу і чоловічу. Будь-які обов'язки повинні бути якісними. Це і є запорука виховання почуття обов'язку щодо будь-якої праці.

8. Багато що значить ваш власний приклад. При виконанні спільної роботи спілкування з вашими дітьми дуже впливає на виховання їхньої працьовитості, відповідальності, дбайливості й багатьох інших якостей.

9. При різній трудовій діяльності в родині треба використовувати різні ігрові прийоми.